

[UZBEK TEXT — TEXTE OUZBEK]

Хитой Халқ Республикаси Ҳукумати билан Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати ўртасида капитал маблағларни рағбатлантириш ва ўзаро ҳимоя қилиш ҳақида

БИТИМ

Хитой Халқ Республикаси ва Ўзбекистон Республикаси Ҳукумати бундан кейин "Аҳдлашувчи томонлар" деб аталади.

Аҳдлашувчи бир томоннинг бошқа Аҳдлашувчи томон ҳудудидаги инвестор капитал маблағларини рағбатлантириш, ҳимоя қилиш ва қулай шароит яратиш мақсадида,

суверинетет, тенглик ва ўзаро фойдани ўзаро ҳурмат қилиш принципларига асосланиб,

икки давлат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш мақсадида

қуйидагилар түғрисида келишиб олдилар:

1 - МОДДА

Мазкур Битим мақсадларини кўзлаб:

1. "Капитал маблағ" атамаси капитал маблағни қабул қилувчи Аҳдлашувчи Томон ҳудудига сарфланган капитал маблағларни унинг қонунчилигига мувофиқ, жумладан қуйидагиларни ўз ичига олган мулкий бойликларнинг ҳамма турларини билдиради:

а) ҳаракатдаги ва ҳаракатсиз мулк, мулкий ҳуқуқлар;

б) корхоналар ва компанияларда иштирок этиш акциялари ва бошқа шакллари;

в) пул маблағлари ва иқтисодий қимматга эга бўлган бошқа ҳар қандай мажбуриятлар бўйича талаб қилиш ҳуқуқи;

г) муаллифлик ҳуқуқи, саноат мулки, "ноу-хай" ва технология ҳуқуқи;

д) табиий ресурсларни разведка қилиш ва фойдаланишини амалга ошириш ҳуқуқини ҳам ўз ичига оладиган қонунчилик ёки шартномаларга мувофиқ тақдим этиладиган иқтисодий фаолиятни амалга ошириш ҳуқуқи.

2. "Инвестор" атамаси Аҳдлашувчи Томонларга нисбатан қуйидагиларни билдиради:

- шу Аҳдлашувчи Томонларнинг қонунчилигига мувофиқ уларнинг фуқароси бўлган физик шахслар;

- шу Аҳдлашувчи Томонлар ҳудудида амал қилувчи қонунчиликка мувофиқ барпо этилган корхоналар ва компаниялар;

- физик шахс, корхона ёки компания шу Аҳдлашувчи Томонларнинг қонунчилигига мувофиқ, бошқа Аҳдлашувчи Томон ҳудудида капитал маблағ сарфлашни амалга оширган тақдирда.

3. "Даромадлаг" атамаси капитал маблағ сарфлаш натижасида олинган суммани, жумладан, лекин беистисно фойда, дивидендер, процентлар ва лицензия мукофотларини билдиради.

4. "Худуд" атамаси қуйидагиларни билдиради:

Хитой Халқ Республикаси ҳудуди ва Ўзбекистон Республикаси ҳудуди.

2 - М О Д Д А

1. Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири капитал маблағ сарфлашда бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг инвесторларини рағбәтлантиради ва уз қонунчилигига мувофиқ уз ҳудудида шундай капитал маблағ сарфланишига йўл қўяди.

2. Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири уз қонунчилигига мувофиқ бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг фуқаролари томонидан унинг ҳудудида капитал маблағлар сарфланиши муносабати билан ишлаш учун виза ва руҳсат олишига кўмаклашади.

3 - М О Д Д А

1. Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири уз ҳудудида бошқа Аҳдлашувчи Томоннинг ана шу капитал маблағлар сарфлаш билан боғлиқ булган инвесторлар капитал маблағларининг тенг ҳуқуқли тартибини таъминлаш ва ҳимоя қилиш мажбуриятини олади.

2. Маҳкур модданинг биринчи бандида айтилган тартиб ана шундай капитал маблағлар сарфлаш билан боғлиқ булган бошқа ҳар қандай учинчи давлатнинг инвесторлари капитал маблағлари ва фаолиятидек қулай бўлади.

3. Маҳкур модданинг 1 ва 2-бандларидаги қоидалар Аҳдлашувчи Томонлар келажакда бошқа ҳар қандай учинчи давлатга берадиган инвесторларига ёки уларнинг қуйидаги асосдаги капитал маблағларига имтиёзлар ва афзалликларга татбиқ этилмайди.

- унинг эркин савдо зонасида, бож ёки иқтисодий уюшмада, Аҳдлашувчи Томоннинг курсатилган ташкилотлар қатнашчиларига берадиган ва мазкур Битим тузиленган кунга қадар кучга кирган имтиёзлар ва афзалликлар беришни назарда тутувчи узаро иқтисодий ердам ва халқаро битимни ташкил этишда қатнашиши;

- солик солиш масалалари бўйича халқаро битим ва бошқа шартномалар;

- чегара бўйи савдоси масалалари бўйича аҳдлашувлар.

4 - М О Д Д А

1. Башқа Аҳдлашувчи Томон ҳудудида амалга оширилган Аҳдлашувчи Томонлардан Бирининг инвесторлари капитал маблағлари мусодара қилиниши, экспроприация қилиниши ёки ана шундай мусодара ёки экспроприация оқибатларига (бундан кейин экспроприация деб аталади) олиб келувчи башқа чоралар қўлланиши мумкин эмас. Бундай чоралар ижтимоий манбаатларни кўзлаб, белгиланган қонунчилик тартибига риоя қилинган ҳолда, камситилмаслик әсосида ва компенсация тўланган ҳолда қабул қилинган ҳоллар бундан мустасчодир.

2. Маэкур модданинг 1-бандида назарда тутилган компенсация экспроприация қилиш тўғрисиде қарор қабул қилинган ёки эълон қилинган бевосита кундан олдинги кундаги капитал маблағларнинг реал қиймати асосида ҳисоблаб чиқарилади.

Компенсация асосли равишда тұхтатилмасдан тўланниши, эркин алмаштирилиши ва Аҳдлашувчи Томонларнинг бири ҳудудидан башқа Аҳдлашувчи Томон ҳудудига эркин равишда ўтказилиши керак.

3. Агар Аҳдлашувчи Томонларнинг бири инвесторларининг капитал маблағларига башқа Аҳдлашувчи Томон ҳудудида уруш, фавқулодда ҳолатлар, фуқаролар тартибсизлиги ёки шунга ухшаш башқа ҳолати оқибатида зарар етказилса ҳудудида капитал маблағ сарфланган Аҳдлашувчи Томон етказилган заарнинг ўрнини қоплаш ва башқа тегишли чоралар кўрган тақдирда ана шу инвесторларга башқа ҳар қандай учинчи давлат инвесторларига берилгами сингари қулай режим яратиб беради.

5 - М О Д Д А

Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири ўз қонунчилигига мувофиқ башқа Аҳдлашувчи Томон инвесторларига улар барча солиқ маҳбуриятларини бажарганидан кейин қуидагиларни ўз ичига олган капитал маблағлар сарфланиши муносабати билан сумма ўтказилишига кафолат бўради:

а) маэкур битим 1-моддасининг 3-бандида кўрсатилган даромадлар;

б) капитал маблағлар тўла ёки қисман тугатилгандан кейинги суммалар;

в) капитал маблағлар сарфланганилиги муносабати билан кредит битимига мувофиқ амалга оширилган тўловлар;

г) техникавий ёрдам, техника хизмати кўрсатиш ва бошқарув тажрибаси учун тўловлар;

Биринчи Аҳдлашувчи Томон ҳудудида унинг қонунчилигига назарда тутилган миқдорда сарфланган капитал маблағлар муносабати билан бажарилган иш ва хизматлар учун оладиган иш ҳақи ва башқа мукофотлар.

6 - М О Д Д А

Маэкур битимнинг 4 ва 5-моддаларига мувофиқ суммаларни ўтказиш капитал маблағ сарфланган Аҳдлашувчи Томон ҳудудидаги расмий алмашув курси буйича ўтказилган кунда амалга оширилади.

7 - М О Д Д А

Маэкур битим 1992 йилнинг 1 январидан кейин амалга оширилган барча капитал маблағларга нисбатан қўлланилади.

8 - М О Д Д А

1. Аҳдлашувчи Томонлар ўртасидаги маэкур битимнинг талқини ёки қўлланилишига тааллуқли низолар мумкин қадар дипломатик Йуллар билан ҳал этилади.

2. Агар низо Аҳдлашувчи Томонлардан бири томонидан низо қўзғатилган санадан бошлаб олти ой ичida ҳал этилмаса, у Аҳдлашувчи Томонлардан исталган бирининг илтимоси билан "ad hoc" ҳакамлик судига берилади.

3. Ҳакамлик суди уч ҳакамдан иборат бўлади ва қўйидаги тартибда ташкил этилади: Аҳдлашувчи Томонлардан бири иккинчи Аҳдлашувчи Томоннинг низони ҳакамлика ошириш тўғрисидаги ёзма билдиришини олган кундан бошлаб икки ой ичida Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири биттадан ҳакам тайинлайди. Бу икки ҳакам иккинчи ҳакам тайинланган кундан бошлаб икки ой ичida учинчи ҳакамни - ҳар иккала Аҳдлашувчи Томон билан дипломатик муносабатларга эга бўлган учинчи давлатнинг фуқаросини сайлайдилар, у Аҳдлашувчи Томонларнинг роэилиги билан ҳакамлик судининг раиси этиб тайинланади.

4. Агар ҳакамлик суди низони ҳакамлик судига ошириш тўғрисида ёзма билдириш олинган кундан бошлаб турт ой ичida ташкил этилмаса, Аҳдлашувчи Томонларнинг исталган бири, бошқа аҳдлашув бўлмаган тақдирда, Халқаро Суд Раисига тегишли тайинлашларни амалга оширишни таклиф қилиши мумкин. Агар Раис Аҳдлашувчи Томонлардан бирининг фуқароси бўлса ёки бошқа сабабга кўра курсатиб утилган вазифани бажараолмаса, унда тегишли тайинлашларни амалга ошириш Халқаро суднинг Аҳдлашувчи Томонлардан ҳеч бирининг фуқароси бўлмаган мартабасига кўра бошқа аъзосига таклиф этилиши мумкин.

5. Ҳакамлик суди иш тартиби қоидаларини ўзи белгилайди. Суд маэкур Битимнинг қоидаларига ва халқаро ҳуқуқнинг ҳамма зътироф этган принципларига мувофиқ қарор қабул қиласи.

6. Ҳакамлик суди кўпчилик овоз билан қарор қабул қиласи, бу қарор узил-кесил ҳисобланади ҳамда ҳар иккала Аҳдлашувчи Томон учун мажбурий кучга эга бўлади. Аҳдлашувчи Томонларнинг исталган бирининг илтимоси билан ҳакамлик суди ўз қарорининг сабабларини тушунтириб беради.

7. Ҳар иккала Аҳдлашувчи Томон ўзи тайинлаган ҳакамнинг феолияти ва ҳакамлик жарзенида унинг вакиллиги билан боғлиқ.

харажатларни қолпайды. Раиснинг фаолияти билан боғлиқ; харажатларни ҳамда бошқа харажатларни Аҳдлашуви Томонлар тенг улушларда қолпайдилар.

9 - М О Д Д А

1. Аҳдлашуви Томоннинг бири билан иккинчи Аҳдлашуви Томоннинг инвестори ўртасида экспроприация ҳолларида компенсация миқдорига тегишли бўлган ҳар қандай низо ҳакамлик судинга оширилиши мумкин.

2. Бундай ҳакамлик суди ҳар бир муайян ҳол учун қуйидаги тартибда ташкил этилади: томонларнинг ҳар бири низо қасидан биттадан ҳакам тайинлайди, бу икки ҳакам эса ҳар икка Аҳдлашуви Томон билан дипломатик муносабатларга эга бўлган учинчи давлатнинг фуқаросини ҳакам-раис сифатида сайлайди. Биринчи икки ҳакам низоннинг ҳакамликка кўриб чиқиш учун оширилиши тўғрисида ёзма билдириш олинган кундан бошлаб икки ой ичидаги тайинланадилар, раис эса тўрт ой ичидаги сайланади. Агар кўрсатиб ўтилган муддат ичидаги ҳакамлик суди ташкил этилмаса, низо қасидан Томонларнинг исталган бири Стокгольм савдо палатаси Ҳакамлик институтини Раисига тегишли тайинлашларни амалга ошириши таклиф этиши мумкин.

3. Ҳакамлик суди иш тартиби қоидаларини ўзи белгилайди. Бунда суд иш тартибини аниқлаш давомида Стокгольм савдо палатаси Ҳакамлик институти Қоидаларини қўлланма сифатида қабул қилиши мумкин.

4. Ҳакамлик суди ўз қарорини кўпчилик овоз билан чиқаради. Бундай қарор узил-кесил бўлиб, уни низолашувчи ҳар икки томоннинг бажариши мажбурийдир. Аҳдлашуви Томонларнинг ҳар бири ўзининг миллий қонунчилигига мувофиқ ҳакамлик суди қарорини бажариш мажбуриятини олади.

5. Ҳакамлик суди ўз қарорини ушбу Битим қоидаларига, ҳудудида маблағ сарфланган, унинг коллизион нормалари ҳам шу жумлага киради, Аҳдлашуви Томоннинг қонунчилигига, шунингдек, ҳалқаро ҳуқуқнинг ҳамма эътироф этган принципларига мувофиқ чиқаради.

6. Ҳар бир Томон низо қасидан ўзи тайинлаган ҳакамнинг фаолияти ва ҳакамлик жараёнида унинг вакиллиги билан боғлиқ харажатларни қолпайди. Раиснинг фаолияти билан боғлиқ харажатларни ҳамда бошқа харажатларни низолашувчи томонлар тенг улушларда қолпайдилар.

10 - М О Д Д А

Агар Аҳдлашуви Томонлардан бири ўзининг қонунчилигига ёки ҳар икка Аҳдлашуви Томон иштирокчиси бўлган ҳалқаро битимга мувофиқ иккинчи Аҳдлашуви Томоннинг инвесторлари капитал маблағларига ёки шундай капитал маблағлар билан боғлиқ фаолиятга ушбу Битимдагига нисбатан қулайроқ тартиб тақдим этса, унинг қулайроқ тартиби қўлланилади.

11 - М О Д Д А

1. Ҳар иккала Аҳдлашувчи Томоннинг вакиллари зарурат бўлганда қўйилдаги мақсадларда учрашувлар ўтказади:

- а) ушбу Битимни қўлланиш масалаларини ўрганиш;
- б) маблағ сарфлашнинг ҳуқуқий масалалари бўйича ва уларни амалга ошириш имкониятлари тўғрисида ахборот айирбошлаш;
- в) маблағ сарфлаш билан боғлиқ ҳолда пайдо бўлувчи низоларни ҳал этиш;
- г) маблағ сарфлаш билан боғлиқ бошқа масалаларни ўрганиш;
- д) ушбу Битимга эҳтимол тутилган ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги таклифларни кўриб чиқиш.

2. Агар Аҳдлашувчи Томонлардан биронтаси ушбу модданинг 1-бандида назарда тутилган масалалардан исталган бири бўйича маслаҳатлашишни таклиф этса, иккинчи Аҳдлашувчи Томон дарҳол жавоб беради ҳамда маслаҳатлашув наебати билан Пекин ва Тошкентда ўтказилади.

12 - М О Д Д А

1. Ушбу Битим Аҳдлашувчи Томонлар бир-бирларини улар томонидан тегишли конституцион иш тартибларининг бажарилиши тўғрисида ёзма равишда хабар қилган кундан бошлаб ўттиз кун ўтгандан кейин кучга киради ва ўн беш йил давомида амал қиласди.

2. Агар Аҳдлашувчи Томонлардан биронтаси бошқа Аҳдлашувчи Томонни ушбу модданинг 1-бандида белгиланган муддат тамом булишидан узоги билан бир олдин Битимнинг амал қилиши тўхталиши тўғрисида ёзма равишда билдириласса, ушбу Битим ўз кучида қолади.

3. Дастребки ўн беш йиллик муддат тамом бўлгандан кейин Аҳдлашувчи Томонларнинг ҳар бири ўз ниятини иккинчи Аҳдлашувчи Томонга ёзма равишда билдирган тақдирда, исталган вақтда ушбу Битимнинг амал қилишини тўхташиши мумкин. Бундай билдириш уни иккинчи Аҳдлашувчи Томон олган кундан бошлаб 12 ойдан кейин кучга киради.

4. Ушбу Битимнинг амал қилиши тўхтатилган кундан олдин сарфланган капитал маблағларга нисбатан 1- ва 11- моддаларнинг қоидалари ушбу Битимнинг амал қилиши тўхтатилган кундан бошлаб ҳисобланадиган кейинги ўн беш йил давомида ўз кучида қолади.

Уа Хукуматлари томонидан тегишли даражада вакил қилингган күйида имао чекувчи вакиллар уни тасдиқлаб, ушбу Битимга имао күйдилар.

Битим 1992 йил 13 марта Пекин шаҳрида уч нусхада, ҳар бири хитой, узбек ва рус тилларида тузилди, ҳар уччала матн бир хил кучга эга.

Хитой Халқ Республикаси
Хукумати ваколатига кўра

ЛИ ЛАНЬЦИН
Ташқи иқтисодий алоқалар
ва савдо вазири

Узбекистон Республикаси
Хукумати ваколатига кўра

РАХИМ РАЖАБОВ
Бош вазир ўринбосари

Хитой Халқ Республикасы Ҳукумати ва Ҷабекистон
Республикасы Ҳукумати ўзасидә үзаро аңглатуя

ПРОТОКОЛЫ

Хар иккى мамлекеттеги ўзасидаги яхти құттықицілік өз дүстлик, тенг ҳықықаттылық өз үзаро маніжантарлық принциптерге ағындалған савдо-иктисодий қамқорлықтардың ынталантырылған маңыздылық Ҳитой Халқ Республикасы Ҳукумати ва Ҷабекистон Республикасы Ҳукумати, күйінде Ахдлалшувчи Төмөнләр деңгеп атаптұқчылар,

1. Үзаро аңглатуята аримшылдар, яғни 1992 жылдегі 1 науварига-ча биринчи Ахдлалшувчи Төмөнненің құлудында амалға отырылған иккінчи Ахдлалшувчи Төмөнненің капитал маблагларының қымоя қылым мажбүрияттегі олдилар.

2. Мәдени ғынағома 1992 жылдегі 12 маусымда ималданған Ҳитой Халқ Республикасы билан Ҷабекистон Республикасы Ҳукумати ўзасидаги капитал маблагларының ратбатлантырылған өзаро қымоя қылым тұрғысидеги ғынағомы қисыбланаади.

Ғынағом 1992 жылдегі 12 маусымда Пекин шаһриде иккى нұсқада житой, үзбек өз рус тілдеріде туалылди, әгер ученалға нұсқа мәттиханада жири қыл күнде ата.

Ҳитой Халқ Республикасы
Ҳукумати номидан

ЛИ ЛАНЬШИН
Ташқи иқтисодий алоқалар
ва савдо вазири

Ҷабекистон Республикасы
Ҳукумати номидан

РАХИМ РАЖАБОВ
Еш вазир үринбосари